

Tym razem nasz zagadkowy ptak siedzi na ziemi i to całkiem blisko. Widać każdy szczegół, choć nie widać przodu ciała i głowy. Ale gdybyśmy je widzieli nie byłoby zagadki. Spróbujemy jednak nie zgadywać, a odnaleźć cechy pozwalające na oznaczenie. Widok niemal od tyłu powoduje skrót sylwetki, ale mimo to mamy słuszne wrażenie krępej budowy ptaka. Kreskowany wzór na wierzchu, a przede wszystkim rysunek na lotkach 3. rzędu z czarnym środkiem oraz jasnym, rdzawym obrzeżeniem, które nie biegnie prosto, jak np. na dużych pokrywach, lecz wciną się esowato ku środkowi pióra, tworzy charakterystyczny wzór dla trznadli. Zupełny brak żółci i zieleni w upierzeniu pozwala wyeliminować naszego trznadla *Emberiza citrinella*, który jako pierwszy przychodzi na myśl, i który jednocześnie jest dobrym odniesieniem, bowiem trznadla wszyscy dobrze znamy. I to właśnie ogólny koloryt ptaka, jako pierwszy, nie pasuje do trznadla. Dodatkowym potwierdzeniem, że to nie jest nasz trznadel, jest brak rdzawego kupra, który u naszego ptaka jest szary z ciemnymi kreskami. Barwa kupra to bardzo ważna cecha u trznadli. Na szczęście na naszym zdjęciu jest dostrzegalna. Trznadle z rodzaju *Emberiza* stanowią bardzo trudną grupę do identyfikacji, szczególnie w szatach nie godowych samców. Nasz trznadel jest jednak specyficzny, wyraźnie różniący się od reszty i, mimo niewidocznego przodu, pięć cech pozwoli na oznaczenie gatunku. Barwę kupra już zauważyliśmy. Drugą cechą jest barwa wspomnianych już lotek 3. rzędu. Zauważmy, że ogólny koloryt wierzchu jest szaro-czarny, raczej zimny. Na tym tle rdzawa barwa brzegów wspomnianych lotek rzuca się w oczy. Podobnie jest z brzegami dużych pokryw; są one nieco mniej rdzawe, jednak odcień rdzawości jest również zauważalny i podkreślony przez szare tło brzegów lotek i grzbietu. Brzegi tych pokryw są bardzo szerokie, przez co niemal zlewają się w jeden panel. To nasza kolejna cecha. Czwartą ważną cechą jest biała barwa dwóch pasków końcowych na średnich i dużych pokrywach, które obrysowuje rdzawy panel

dużych pokryw. I wreszcie najważniejsza cecha dotyczy długiej projekcji lotek. Szczyty 7 najdłuższych lotek, z dużymi odstępami między kolejnymi jasnymi szczytami, wystają daleko poza koniec lotek 3. rzędu, których widoczna część jest równa wystającym lotkom. Żaden trznadel (poza śniegułą) nie ma tak długich skrzydeł. Zauważmy też rdzawą plamę na karku. Wymieniony zestaw cech wskazuje jednoznacznie na poświerkę *Calcarius lapponicus*. Pozwala on na odróżnienie poświerki od bardzo podobnych, szczególnie w takim ujęciu, potrzosa *E. schoeniclus* oraz trznadla czubatego *E. rustica*. Potrzosa jednak ma paski skrzydłowe rdzawe, trznadel czubaty ma białe, ale kuper jest ceglasty, jak u naszego trznadla. Oba oczywiście mają krótkie skrzydła. Tę poświerkę sfotografował Zbigniew Kajzer 28.04.2016 koło Trzebiatowa.

Jan Lontkowski

Jaki to ptak? Zagadka nr 86 – *Mystery bird 86*

